

Bakalářský seminář (studijní materiál); 2015/2016 (presenční i kombinované studium)

Přehled diskutovaných témat (hrubý obsah studijního materiálu):

- Aktuální metodické změny (nelze podcenit)
- I Základní požadavky na BP a informační zdroje
- II Vybrané předpoklady úspěšné tvorby a obhajoby BP
- III Práce s informačními zdroji, citace použitých pramenů
- IV Průběh řešení BP
- V Spolupráce s vedoucím BP
- VI Spolupráce s oponentem BP
- VII Obhajoba BP
- VIII Přínos BP

Aktuální (stále!) metodické změny minulých let!!!

Důraz na:

- 1) Aktivní podíl studentů na zadání BP - mělo jít o **rozhodující podíl** (viz bod 2). Bez dostupnosti představy studentů o zadání BP, především pokud jde o
 - a) požadavky na vstupní data včetně metod jejich zajištění a
 - b) seznam literatury(viz **syllabus předmětu Teze BP práce**) nelze vůbec uvažovat ani o zápočtu z předmětu Teze BP !!!
- 2) Deklarovaná **standardní návaznost** Bakalářského semináře na předmět Teze BP, znamená (mimo jiné) i to, že:
 - a) v průběhu Bakalářského semináře je **cíl (celkový, generální) práce je již stanoven!**
 - b) prakticky totéž by mělo platit i o cílech dílčích (parciálních), přičemž
 - c) oba druhy cílů musí být v identické podobě se zadáním BP uvedeny i v textu BP (viz bod II) a to ve vazbě na
 - d) metodiku a **hlavně postup tvorby BP**
=> důraz na letos nový metodický zdroj **REJNUŠ Oldřich, VALOUCH Petr. Metodický pokyn k zadávání a vypracování závěrečných prací na katedře financí ESF MU. Interní tisk (včetně vzorů).**
- 3) Klíčová podmínka udělení zápočtu z Bakalářského semináře - konzultace finální podoby BP v **dostatečném předstihu** (ne 3 dny, cca 14 – 21 dnů !!!) před udělením zápočtu.
- 4) Změny zadání BP budou nadále možné **jen velmi výjimečně !!!** (prakticky připadá v úvahu jedině výpadek zdroje vstupních dat).
- 5) S pravděpodobností hraničící s jistotou lze předpokládat, že v blízkém časovém horizontu (1 – 2 roky) **význam obhajoby BP** ve státní závěrečné zkoušce významně vzroste!!! To se projeví (mimo jiné) i ve volbě pokládaných otázek v rámci odborných předmětů.

I) Základní požadavky na BP a informační zdroje

Pro nás (ESF MU) existuje **nejméně šest** (resp. sedm) základních zdrojů informací o metodických požadavcích na tvorbu BP (a jiných prací) a na jejich informační zajištění:

- 1) Manuál studenta (v ISu)
- 2) NEKUDA Jaroslav, SLANÝ Antonín. *Jak (ne)napsat závěrečnou práci: nejen pro posluchače Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1993, 64 s. ISBN 8021007273,
- 3) NEKUDA Jaroslav, SLANÝ Antonín. *O metodice zpracování bakalářských a diplomových prací v ekonomických oborech a vhodných informačních zdrojích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1996, 97 s. ISBN 8021014466,
- 4) NEKUDA Jaroslav, SLANÝ Antonín. *Moderní informační zdroje diplomových a doktorských prací v oblasti sociálně-ekonomických věd*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, 100 s. ISBN 8021026464,
- 5) Specializovaný předmět Akademické psaní, který je možné najít na adrese: [*https://is.muni.cz/auth/el/1456/podzim2013/BDX_AKAP/index.qwarp*](https://is.muni.cz/auth/el/1456/podzim2013/BDX_AKAP/index.qwarp) **a konečně letošní novinka !**
- 6) **REJNUŠ Oldřich, VALOUCH Petr. Metodický pokyn k zadávání a vypracování závěrečných prací na katedře financí ESF MU. Interní tisk (včetně vzorů).**

K získání speciálních metodických informací lze využít i zdroj sedmý:

- 7) Internetové stránky, kupříkladu pro
 - a) Harvard System of Referencing - Způsoby a formy citací (specielně pro vědecké publikace jde v mnoha případech (časopisy) o jedinou alternativu. <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>
 - b) JEL klasifikaci (JEL Classification)
Zahrnuje kódy mezinárodní předmětové klasifikace, podle níž jsou identifikovány ekonomické práce. Seznam kódů je k dispozici na adrese: <http://econlit.org>
 - c) způsob citací internetových zdrojů
citováno podle <http://www1.cuni.cz/~brt/bibref/bibref.html>

Kromě toho lze samozřejmě využívat i další literaturu se kterou máme dobrou zkušenost a to z následujících dvou seznamů (seznam Doporučujeme, případně seznam Nabízíme ke zvážení).

Doporučujeme (7 pramenů):

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997, 271 s. ISBN 8071981737.

GERŠLOVÁ, Jana. *Vádemékum vědecké a odborné práce*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009, 148 s. ISBN 9788074310027.

KUŽELÍKOVÁ, Lucie, Jaroslav NEKUDA a Jiří POLÁČEK. *Sociálně-ekonomické informace a práce s nimi*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 2008, 88 s. ISBN 9788021045774.

ŠANDEROVÁ, Jadwiga a Alena MILTOVÁ. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005, 209 s. ISBN 8086429407.

ŠESTÁK, Zdeněk. *Jak psát a přednášet o vědě*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2000, 204 s. ISBN 8020007555.

VYMĚTAL, Jan. *Informační zdroje v odborné literatuře*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2010, 433 s. ISBN 9788073575205.

ZBÍRAL, Robert. *Příručka psaní seminárních a jiných vysokoškolských odborných prací*. Praha: Linde, 2009, 159 s. ISBN 9788072017799.

Nabízíme ke zvážení (15 pramenů):

- BĚLÍK, Václav. Tvorba odborné práce: určeno studentům sociálních oborů. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 65 s. ISBN 9788070415030.
- ČMEJRKOVÁ, Světlá, František DANEŠ a Jindra SVĚTLÁ. Jak napsat odborný text. Vyd. 1. Voznice: LEDA, 1999, 255 s. ISBN 8085927691.
- FRANCÍREK, František. Absolventská práce: co, jak a proč připravit, zpracovat, napsat a zhodnotit (obhájit). Vyd. 1. Praha: Ingenio et Arti, 2012, 74, 49 s. ISBN 9788090528703.
- FRANCÍREK, František. Bakalářská práce: co, jak a proč připravit, zpracovat, napsat a zhodnotit (obhájit). 2. vyd. Praha: Ingenio et Arti, 2013, 62, 51 s. ISBN 9788090528727.
- HOLOUŠOVÁ, Drahomíra. Jak psát diplomové a závěrečné práce. 2. přepracované vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999, 110 s. ISBN 8070678410.
- HOLOUŠOVÁ, Drahomíra a Milena KROBOTOVÁ. Diplomové a závěrečné práce. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, 117 s. ISBN 8024412373.
- JIHLAVEC, Jan. Metodika tvorby bakalářské práce. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010, 124, xxxii s. ISBN 9788073726362.
- KOLKA, Milan, Ivona PAVLÍČKOVÁ a Miloš VEČEŘA. Píšeme seminární a diplomové práce na počítači. 2., dopl. a rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 297 s. ISBN 9788021054639.
- KUBÁTOVÁ, Helena. Rukověť autora diplomky. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2009, 121 s. ISBN 9788024423142.
- LIŠKA, Václav. Zpracování a obhajoba bakalářské a diplomové práce. 1. vyd. Praha: Professional, 2008, 93 s. ISBN 9788086946641.
- PILNÝ, Jaroslav a Miroslav BARTÁK. Atributy bakalářské práce pro obor Obchod a marketing. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2010, 61 s. ISBN 9788074142482.
- PANOUSHKOVÁ, Markéta. K problematice čtení a psaní odborného textu. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: OFTIS, 2012, 63 s. ISBN 9788074051784.
- SYNEK, Miloslav, Pavel MIKAN a Hana VÁVROVÁ. Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce. 3., přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 61, [8] s. ISBN 9788024518190.
- ŠIROKÝ, Jan. Tvoříme a publikujeme odborné texty. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, 208 s. ISBN 9788025135105.
- TEILBAUM, Harry. How to write a thesis. Australia: Thomson, 2003. 132 s. ISBN 0768910811

a případné další práce.

II) Vybrané předpoklady úspěšné tvorby a obhajoby BP

- 1) BP musí mít jasný cíl, uvedený **povinně (v identickém znění)**
 - a) v zadání BP i v
 - b) textu BP - obvykle již v úvodní kapitole BP, případně i v samostatné kapitole
- 2) BP musí obsahovat přehled použitých metod, případně i důvody proč jsou dané metody využity
- 3) BP musí mít definovanou **problémovou oblast** na kterou je zaměřena (a případně – to zvláště u BP s praktickou/aplikační částí - i **cílovou skupinu**, pro kterou jsou navrhovaná řešení využitelná)

- 4) Struktura BP bude obsahovat zejména:
 - a) zadání BP
 - b) teoretickou část, obsahující přehled použité ekonomické teorie (včetně metodiky)
 - c) analytickou část se závěry využitelnými v části návrhové (syntetické) – části teoretická a analytická mohou tvořit jeden celek (kapitulu)
 - d) syntetickou (návrhovou/praktickou) část, která bude tvořit **hlavní přínos tvůrce BP**

- 5) BP musí respektovat požadavky na formu BP, zejména tedy:
 - a) základní standardy úpravy BP (řádkování, písmo, počet znaků, jednostranně/oboustranně, atd., atd. – viz IS, Manuál studenta atd.)
 - b) **citace** – nejlépe index v textu s vazbou na poznámku pod čarou, kde se uvádí nutné bibliografické údaje, včetně strany citovaného pramene (podporuje to WORD)
 - c) **poznámkový aparát** – formálně stejné jako citace, i v tomto případě nejlépe formou poznámky pod čarou
 - d) seznam literatury s uvedením klíčových bibliografických údajů

III) Práce s informačními zdroji, citace použitých pramenů

V BP musí být jasně odlišeny informace převzaté a přínosy autora BP. K tomu slouží (mimo jiné) i nástroje pro práci s informačními prameny, zejména citace, případně i poznámkový aparát.

1) Citace

Citace se rozlišují podle:

- a) charakteru citované informace
- b) formy citace
- c) typu citovaného zdroje.

2) Rozlišení citací podle charakteru citované informace

Zde se mohou objevit především následující situace:

a) **přímá citace**

Příklad 3.1:

Pokud jde o dynamiku růst výroby v amerických loděnicích v období druhé světové války, objevují se jisté pochybnosti o dosažené úrovni v jednotlivých letech. S ohledem na dostupné informace je možno s konstatovat, že: „V „krizovém“ roce 1943 dosáhly ve skutečnosti americké loděnice vrcholného růstu výroby. Zaoceánských nákladních lodí se v roce 1941 v USA postavil objem něco přes jeden milion BRT. V roce 1942 už to bylo 8 milionů BRT. Pro rok 1943 stanovoval plán stavbu 16 milionů BRT, ale průmysl na to odpověděl dodávkou nákladních lodí o tonáži více než 19 milionů BRT.“¹

¹ IRELAND, B.: *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno, 2005. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X, str. 255

b) citace (rozhodující) myšlenky

Příklad 3.2:

V jednotlivých letech druhé světové války prokázaly americké loděnice pozoruhodnou schopnost dynamiky v růstu produkce. V roce 1941 se v USA postavil objem něco přes jeden milion BRT, v roce 1942 8 milionů BRT a v roce 1943 19 milionů BRT (plán přitom pro tento rok předpokládal 16 milionů BRT).²

c) text celé kapitoly, zásadně ovlivněný citovaným pramenem (uvedeným v úvodu kapitoly)

Příklad 3.3:

Text této kapitoly rozhodujícím způsobem ovlivnila data, uveřejněná v jednom z nejlépe informovaných zdrojů, přesněji řečeno v kapitole 12 tohoto zdroje.³

d) text celé práce, zásadně ovlivněný citovaným pramenem (uvedeným v předmluvě nebo úvodu, méně vhodně v summary či poděkování)

Příklad 3.4:

Tato kniha by nikdy nevznikla, nebýt přispění a pomoci řady mých vážených kolegů. Autor cítí milou povinnost poděkovat na tomto místě především Bernardu Irelandovi z Nottingham Trent University, bez jehož laskavého svolení použít výsledky jeho výzkumů presentovaných v klíčové publikaci⁴ by tato kniha postrádala významnou část ekonomických argumentů.

e) převzatá tabulka

f) převzatý graf

g) převzatý obrázek

h) převzaté schéma, atd.

Příklad 3.5:

(citováno podle Brealey, R.A., Myers, S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*. Computer Press 2000, Praha. Vydání první. ISBN 80-7226-189-4, 1064 stran, str. 395):

**ZDE JE UMÍSTĚN PŘEVZATÝ OBJEKT
(v daném případě organizační schéma)**

Obrázek 14-3 Některé z větších společností ve skupině Sumimoto. Přes 40 menších poboček a filiálek není zobrazeno. (*Pramen: Dodwell Marketing Consultants, Industrial Groupings in Japan*, 10. vydání, Tokyo, 1992, s. 84)

² IRELAND, B.: *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno, 2005. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X, str. 255

³ IRELAND, B.: *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno, 2005. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X, str. 271 - 312

⁴ IRELAND, B.: *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno, 2005. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X

Příklad 3.6:

(citováno podle Brealey, R.A., Myers, S.C.: teorie a praxe firemních financí. Computer Press 2000, Praha. Vydání první, 1064 stran. ISBN 80-7226-189-4, str. 370):

ZDE JE UMÍSTĚN PŘEVZATÝ OBJEKT
(v daném případě **tabulka**)

Tabulka 14-5 Průměrné hodnoty

Pramen: R.G.Rajan a L.Zingales, „Chat Do We Know about Cupital Structure? Some Evidence from International Data“, Journal of Finance, 4. vydání (1995), tabulky IIIa a IIIb.

- i) převzatá tabulka (upraveno autorem DP)**
- j) převzatý graf (upraveno autorem DP)**
- k) převzatý obrázek (upraveno autorem DP)**
- l) převzaté schéma (upraveno autorem DP)**

Příklad 3.7:

V zásadě jde o analogii předchozího případu, s explicitním vyjádřením aktivního a významného zásahu autora publikace, který pracuje s citovaným objektem (schématem, tabulkou atd.).

Označení objektu (číslo a název)

ZDE JE UMÍSTĚN PŘEVZATÝ OBJEKT
(ku příkladu autorem práce upravené schéma, upravená tabulka atd.)

Pramen: R.G.Rajan a L.Zingales, „Chat Do We Know about Capital Structure? Some Evidence from International Data“, Journal of Finance, 4. vydání (1995), tabulky IIIa a IIIb (upraveno autorem).

Alternativně:

Pramen: Upraveno autorem podle R.G.Rajan a L.Zingales, „What Do We Know about Capital Structure? Some Evidence from International Data“, Journal of Finance, 4. vydání (1995), tabulky IIIa a IIIb.

Nepřesná citace (či její neuvedení) může vést v komerční rovině k soudním sporům o nerespektování autorských práv !!!

V souvislostech s tvorbou BP, tedy v akademické rovině, mohou být prohřešky tohoto typu důvodem pro

- a) hodnocení BP stupněm F či pro**
- b) jednání u disciplinární komise děkana fakulty.**

3) Rozlišení citací podle formy

Zásadně je pro posuzování adekvátnosti dané formy citace **rozhodující její vypovídací schopnost** (informační vydatnost). Formálně přesné dodržení zvolené formy citace (dle ČSN resp. ISO – viz <http://www1.cuni.cz/~brt/bibref/bibref.html>, Harward style atd.) tedy nehraje **zcela rozhodující** roli.

V odborné literatuře se objevují nejčastěji:

- a) pořadové číslo publikace (ze seznamu literatury) v kulatých či hranatých závorkách, tedy bez uvedení čísla citované strany – **nevhodné(!), nicméně se objevuje i v zahraničních pramenech**

Příklad 3.8:

(1) a nebo
[1]

- b) pořadové číslo publikace (ze seznamu literatury) s uvedením čísla dotyčné strany v kulatých či hranatých závorkách

Příklad 3.9:

(1, str. 36) a nebo
[1, str. 36]

- c) příjmení autora spolu s rozlišením roku (váže na položku v seznamu literatury) publikace v kulatých či hranatých závorkách – z výše uvedených důvodů opět **nevhodné!**

Příklad 3.10:

(IRELAND, B.(2005)) a nebo
[IRELAND, B.(2005)]

- d) příjmení autora spolu s rozlišením roku publikace a citované strany (váže na položku v seznamu literatury) v kulatých či hranatých závorkách

Příklad 3.11:

(IRELAND, B.(2005), str. 36)
[IRELAND, B.(2005), str. 36], případně (má-li autor v daném roce více než jednu publikaci
(IRELAND, B.(2005a), str. 36)
(IRELAND, B.(2005b), str. 128)
[IRELAND, B.(2005a), str. 36]
[IRELAND, B.(2005b), str. 128]

- e) index na odpovídajícím místě textu publikace, spolu s odpovídající poznámkou pod čarou, kde jsou uvedeny kompletní bibliografické údaje, doplněné o číslo citované strany.

Příklad 3.12:

Viz příklady v předchozím textu.

4) Rozlišení podle typu citovaného zdroje

V tomto případě je třeba konstatovat, že **citovat lze v zásadě z libovolného zdroje**. Dále uvedený přehled obsahuje nejčastěji se vyskytující typy citovaných pramenů. V případě potřeby lze čerpat inspiraci v dalších pramenech. Ku příkladu za stále aktuální lze považovat specializovaný knižní pramen⁵, zvláště pokud jde o informace o podnicích.

a) knižní publikace

Příklad 3.13:

BREALEY, R.A., MYERS, S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*. Computer Press 2000, Praha. Vydání první, 1064 stran. ISBN 80-7226-189-4

⁵ BABKA, M.: *Kde a jak hledat informace o firmách*. Management Press, Praha 1994. Vydání 1., 174 stran. ISBN 80-85603-56-X.

b) časopisecký článek

Příklad 3.14:

(citováno podle Brealey, R.A., Myers, S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*. Computer Press 2000, Praha. Vydání první, 1064 stran. ISBN 80-7226-189-4, str. 231 a 499 – **všimněte si prosím drobného rozdílu ve formě citace obou článků**)

- M. E. Rubinstein: „A Mean-Variance Synthesis of Corporate Financial Theory“, *Journal of Finance*, 28: 167-182 (březen 1973).
- S. C. Myers, „Still Searching for Optimal Capital Structure“, *Journal of Applied Corporate Finance*, 6: 4-14 (jaro 1993).

c) referát na konferenci (příspěvek otištěný v konferenčním sborníku)

Příklad 3.15:

(citováno podle <http://www1.cuni.cz/~brt/bibref/bibref.html>)

McGILL, Michael; RACINE, Drew. OCLC : Online Computer Library Center. In ARMS, Caroline (ed.). *Campus strategies for libraries and electronic information*. Bedford (Mass.) : Digital Press, 1990, s. 36-56.

d) zákon

Příklad 3.16:

(citováno podle SYNEK, M.a kol.: *Podniková ekonomika*. C.H.Beck, Praha 2000. Vyd. 2., 456 stran. ISBN 80-7179-300-4, strana 85)

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

e) internet

Příklad 3.17:

(citováno podle <http://www1.cuni.cz/~brt/bibref/bibref.html>)

American Psychological Association. *American Psychological Association* [online]. Washington (D.C.) : APA, c2007 [cit. 2007-10-02]. About the American Psychological Association. Dostupný z WWW: < <http://www.apa.org/about/> > .

V těchto případech jde „do módy“ (někdy je to ale i docela tvrdě vyžadováno!) uvádět k časovému údaji citace (viz zde výše [cit. 2007-10-02] a pod.) i **čas na úrovni hodin a minut!**

f) archívní materiály

g) účetní dokumentace

h) interní materiály organizace (podniku)

i) záznamy z jednání (autorizované, neautorizované)

j) dosud nepublikované práce všeho druhu (nepodceňovat !!!).

Příklad 3.18:

(citováno podle Brealey, R.A., Myers, S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*. Computer Press 2000, Praha. Vydání první, 1064 stran. ISBN 80-7226-189-4, str. 330)

Obrázek 13-4 Průměrné roční výnosy 1493 otevřených investičních fondů a tržní index, období (*Pramen: M.M.Carhart, „On Persistence in Mutual Fund Performance“, nepublikovaná práce, University of Chicago, prosinec 1994.*)

5) Poznámkový aparát

Zde jsou nejčastější podobou čtyři formy:

- a) Identifikace poznámky indexem v textu s odpovídající poznámkou pod čarou, průběžně pro celý text práce. **Tato forma je prakticky shodná se stejnou formou citací pramenů.**
- b) Identifikace poznámky indexem v textu, s odpovídající poznámkou v závěru dané kapitoly (číslování poznámek je zde průběžné v rámci dané kapitoly).
- c) Identifikace poznámky indexem v textu, s odpovídající poznámkou v závěru celé práce (číslování poznámek je zde průběžné za celou práci).
- d) Umístění poznámky přímo na odpovídajícím místě v textu, uvozeno slovem textem „Poznámka:“.

Pro účely závěrečných prací jsou varianty ad b) a ad c) méně vhodné (méně přehledné).

6) Příklady seznamu literatury

- a) **forma základní, využitelná zejména v případech citování indexem v textu a poznámkou pod čarou (viz rozlišení citací podle formy citace ad e)).**

Příklad 3.19:

BABKA, M.: *Kde a jak hledat informace o firmách*. Management Press, Praha 1994. Vydání 1., 174 stran. ISBN 80-85603-56-X.

BREALEY, R.A., MYERS, S.C.: *Teorie a praxe firemních financí*. Computer Press 2000, Praha. Vydání první, 1064 stran. ISBN 80-7226-189-4

SYNEK, M.a kol.: *Podniková ekonomika*. C.H.Beck, Praha 2000. Vyd. 2., 456 stran. ISBN 80-7179-300-4

- b) **s využitím pořadového čísla publikace**

Příklad 3.20:

1. IRELAND, B.: *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno, 2005. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X

- c) **s využitím jména autora a roku vydání**

Příklad 3.21:

IRELAND, B.(2005): *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X

- d) **s využitím jména autora a roku vydání (v případě více publikací v jednom roce)**

Příklad 3.22:

IRELAND, B.(2005a): *Souboj v Atlantiku*. Nakladatelství JOTA, Brno. Vydání první, 328 stran + 16 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7217-309-X

IRELAND, B.(2005b): *Souboj v Egejském moři*. Nakladatelství JOTA, Brno. Vydání první, 363 stran + 28 stran obrazové přílohy. ISBN 80-7321-111-X

IV) Průběh řešení BP

- 1) Volba charakteru BP
 - a) ryze teoretická (následuje bod 3)
 - b) aplikační (následuje bod 2)
- 2) Volba podniku, v němž bude teorie aplikována.
Aplikační podnik musí souhlasit nejméně s tím, že poskytne
 - a) nezbytná data a způsob jejich zajištění (**již na úrovni Tezí BP !!!**)
 - b) pracovníka, který bude s diplomantem spolupracovat, případně i
 - c) oponenta, který na hotovou BP napíše oponentní posudek
- 3) Volba tématu BP
- 4) Formulace zadání BP (ve spolupráci s vedoucím BP), s těžištěm v
 - a) formulaci předmětu BP (problémové oblasti)
 - b) cíli a nebo cílech BP (formulace hypotéz není podmínkou)
 - c) metodice BP (postupu tvorby a použitých metodách)
 - d) použité literatuře
- 5) Zpracování teoretické části BP
 - a) přehled ekonomické teorie, **využité v řešení BP**, alternativně
 - b) přehled **veškeré** ekonomické teorie, blízké zaměření BP (poněkud sporné)
- 6) Zpracování analytické části BP
 - a) popis současného stavu předmětu řešení BP
 - b) bližší určení řešených problémové oblasti/problémových oblastí
 - c) sběr dat (data mining v podniku, studium literatury, atd.)
- 7) Zpracování návrhové (syntetické či praktické) části BP
- 8) Odevzdání BP na katedře
 - a) v požadovaném termínu!!!
 - b) seznámení se s posudky (dnes prostřednictvím ISu)
 - vedoucího
 - oponenta
 - c) příprava na obhajobu
 - příprava na vlastní úvodní presentaci (délka 7 a nebo 15 minut, vlastně tedy dvě verze – krátká a dlouhá), obhajoba spatra a nebo s využitím **jedné strany** poznámek
 - podpora výpočetní techniky (presentace s využitím PWP a nebo jiného SW)
 - příprava na otázky oponenta a vedoucího (zde se předpokládá zevrubnější a tedy i rozsáhlejší domácí příprava, opět s případným využitím podpory výpočetní techniky)

V) Spolupráce s vedoucím BP

- 1) Vedoucí je zpravidla z „mateřská katedry“ tvůrce BP – není podmínkou!
- 2) Téma BP volí její autor prostřednictvím ISu formami:
 - a) volba v rámci v ISu uvedených okruhů – **dnes preferováno!**, případně i
 - b) z vypsání balíku témat (může být podmíněno souhlasem vedoucího BP, ku příkladu na základě motivačního dopisu).
- 3) Předpokládá se systematická a pravidelnost spolupráce diplomanta s vedoucím BP, nejméně ve formách
 - a) povinné v průběhu předmětů Teze BP a Bakalářský seminář,
 - b) podle dohody v Bakalářském semináři (vedoucím BP je vypsán pravidelně jedenkrát týdně).
- 4) Posláním vedoucího BP je všestranně pomáhat diplomantovi, nikoliv tedy řešit BP za jejího předpokládaného tvůrce!
Obvykle jsou základní oblasti spolupráce tyto:
 - a) doporučení odborné literatury
 - b) doporučení rozsahu BP
 - c) bližší určení cíle/cílů BP
 - d) bližší určení problémů v BP řešených
 - e) konzultace k použitým metodám řešení BP (adekvátnost, reprezentativnost)
 - f) komentář k dosaženým výsledkům BP (obhajitelné, neobhajitelné) a jejich případnému doplnění (fakultativní)
 - g) péče o autenticitu BP, tedy o funkční využití citací a poznámkového aparátu
 - h) tvorba posudku BP, jeho vložení do Archivu závěrečné práce a odevzdání podepsaného originálu posudku na mateřské katedře autora BP
- 5) Stále je posilován význam aktivního přístup autora BP (studenta), viz předměty teze BP a Bakalářský seminář. **V případě závažných problémů může vedoucí BP reagovat i neudělením odpovídajícího zápočtu!!!**

VI) Spolupráce s oponentem BP

- 1) Požadavky na oponenta – ukončené VŠ vzdělání (magisterský stupeň) nejlépe ekonomického nebo technického typu. Nejasné případy je třeba konzultovat s vedoucím práce.
- 2) Autor BP se může podílet na volbě oponenta (může ho vedoucímu práce navrhnout) – v těchto případech bývá oponentem obvykle partner autora BP v aplikačním podniku.
- 3) Pokud autor BP nevyužije možnost podílet se na volbě oponenta, určí oponenta „mateřská katedra“.
- 4) Posláním oponenta je:

- a) obligatorně
 - vytvořit oponentní posudek (na standardizovaném formuláři – dostupné v ISu)
 - odevzdat podepsaný originál posudku na mateřské katedře autora BP
 - vložit oponentní posudek do Archivu závěrečné práce v ISu
- b) fakultativně (obvykle v těch případech, kdy jde o aplikační BP v daném podniku)
 - pomoc v orientaci v aplikačním podniku
 - pomoc v získávání dat v podniku
 - pomoc ve volbě řešeného problému
 - pomoc při řešení zvoleného problému.

5) Instituce „konzultanta“ BP/DP

Zavedeno od školního roku 2011/2012. Jsou kladeny zvláštní požadavky na kvalifikaci.

Detaily projednat s vedoucím BP/DP.

VII) Obhajoba BP

1) Průběh obhajoby

- a) volba otázek státní závěrečné zkoušky (otázky volí autor BP, proces řídí tajemník komise)
- b) příprava odpovědí na zvolené otázky (obvykle je k obvykle šedesát minut)
- c) úvodní slovo autora BP (ve výše uvedeném rozsahu)
- d) čtení posudků vedoucího a oponenta práce, včetně otázek doporučených k obhajobě
- e) reakce autora BP na posudky (předem připravené odpovědi na otázky vedoucího a oponenta)
- f) diskuse členů státnicové komise s autorem BP k problematikám BP
- g) odpovědi autora BP na zvolené státnicové otázky, s případnými doplňujícími otázkami příslušného zkoušejícího.

V případě **reprobace** se konají jen ty části státní závěrečné zkoušky, ve kterých byl student neúspěšný.

Odpovídající **informaci podá předseda** státnicové komise, případně její **tajemník**.

2) Co se vlastně v průběhu BP obhajuje?

- a) PŘÍNOS BP (a tedy vlastně přínos jejího autora) v podobě řešení problému BP a dosažení cíle BP
- b) aktivita v řešení BP
- c) podíl na volbě použité literatury
- d) relevantnost analýzy současného stavu předmětu řešení BP
- e) relevantnost návrhové části BP (vazby na téma a cíl BP a na výsledky její analytické části)
- f) volba metod řešení BP
- g) aktivita v aplikačním podniku (pokud jde o aplikační práci)
- h) forma BP

VIII) Přínos BP

Přínos autora BP resp. **přínos BP má** v celkovém hodnocení BP **rozhodující význam**.

Na úrovni BP se předpokládá, že budou předložena taková řešení daného problému, která **minimálně**:

- a) respektují cíl/cíle BP, včetně **míry jejich splnění !!!**
- b) vychází z analytické části BP
- c) prokazují znalost literatury relevantní k řešenému problému
- d) dokáží rozlišovat mezi více teoretickými koncepcemi, v pramenech presentovaných jako relevantní pro řešení daného problému
- e) jsou schopna přiklonit se (s uvedením důvodů) k některé z presentovaných teoretických koncepcích, uvedených v předchozím bodu.

21. 9. 2015

F. Kalouda

© František Kalouda, 2015